

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри історії української
літератури та компаративістики

Людмила ПОЧИНОК

«02» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(перша половина XIX ст.)

підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою спеціальності	<i>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Середня освіта (Українська мова і література) 014 Середня освіта (Українська мова і література)</i>
предметної спеціальності	<i>014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</i>
галузі знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
мова навчання	<i>українська</i>

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник програми: Л.І.Починок, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Ухвалено на засіданні кафедри історії української літератури та компаративістики

Протокол за № 7 від 30 серпня 2022 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

А.С.Попович

1. Зміст робочої програми навчальної дисципліни

Курс «Історія української літератури» як навчальна дисципліна передбачає ознайомлення здобувачів освіти з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу I половини XIX ст, у площині літературних традицій і новаторства та в компаративних зв'язках українського письменства із світовим; формування уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності; розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства; дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури; з'ясування наступності традицій давньої і нової української літератури першої половини XIX ст. в українському письменстві та окреслення новаторських явищ літературного процесу; осмислення західноєвропейських літературних впливів та зв'язків з українським письменством визначеного періоду; ознайомлення здобувачів освіти з періодом зародження критичного реалізму в українському письменстві I половини XIX ст. та його стильовою еволюцією; дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури I половини XIX ст., їх внеску в національну і всесвітню літературу; формування у здобувачів освіти цілісної поняттєвої структури курсу історії української літератури; набуття вмінь застосовувати знання з історії української літератури під час проведення уроків української літератури в закладах загальної середньої освіти.

Навчальна дисципліна «Історія української літератури I половини XIX ст.» є частиною загального курсу «Історії української літератури».

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	
Рік навчання / рік викладання	2	
Семестр вивчення	3	4
Кількість кредитів ЄКТС	2,5	5
Загальний обсяг годин	75	150
Кількість годин навчальних занять	38	76
Лекційні заняття	26	44
Практичні заняття	12	32
Самостійна та індивідуальна робота	37	74
Форма підсумкового контролю	-	екзамен

- 3. Статус дисципліни.** Навчальна дисципліна належить до освітніх компонент професійної підготовки (обов'язкова).
- 4. Передумови для вивчення дисципліни.** Дисципліни-пререквізити: «Вступ до літературознавства», «Фольклор», «Історія української літератури (XI–XVIII ст.)», «Літературне краєзнавство», «Історія та культура України», «Філософія», «Вступ до професії вчителя-словесника».

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми середньої освіти (рівень базової середньої освіти), що передбачає застосування теорій і методів педагогічної науки, психології, теорії та методики навчання української мови і літератури, предметних знань з української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 06	Здатність до ухвалення ефективних і обґрунтованих рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.
ЗК 07	Здатність до генерування нових ідей (креативність), виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, підприємливості й відповідальності за вироблення і ухвалення рішень.
ЗК 08	Здатність до абстрактного, логічного й критичного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 09	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), принципів професійної етики і дотримуватися правил академічної доброчесності.
ЗК 10	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність працювати в команді, адаптовуватися й діяти в непередбачуваній ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 06	Здатність використовувати під час проведення уроків української літератури в закладах загальної середньої освіти системних знань про літературознавство і особливості літературного процесу, про основні періоди розвитку української літератури.
СК 16	Здатність формувати та розвивати в учнів 5–9 класів ключові й предметні компетентності та наскрізні вміння.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 02	Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, цінувати національно-культурну ідентичність, різноманіття й мультикультурність.
ПРН 04	Володіти творчо-критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі розв'язання соціальних і професійних завдань.
ПРН 09	Розвивати у здобувачів загальної середньої освіти ключові й предметні компетентності та наскрізні вміння.
ПРН 17	Демонструвати, інтегрувати й застосовувати знання з української мови і літератури, необхідні для формування предметних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 18	Оперувати базовими категоріями й поняттями мовознавства, літературознавства,

	методики навчання української мови і літератури та використовувати їх у процесі проектування й організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
ПРН 21	Знати особливості розвитку української літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні (зокрема, на Поділлі) в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів української літератури; твори української класики й сучасності та вміти застосовувати ці знання під час організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 22	Застосовувати у процесі навчання учнів української мови і літератури різні види аналізу художнього твору, відомості про його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок із фольклором, міфологією, філософією, використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти **повинен** опанувати відомості про особливості історико-культурного розвитку літератури певного періоду; основні літературні процеси доби; основні функції літератури (естетична, пізнавальна, виховна тощо); взаємопов'язаність художньої літератури із народнопоетичною традицією; роль і місце письменника у літературному процесі; найважливіші віхи життя і творчості письменника; головні художні здобутки письменника; своєрідність художнього стилю митця; гуманістичну спрямованість художніх творів (проблеми духовності, національної культури тощо); жанрові особливості творів; структурні елементи творів (система образів, сюжет, композиція); художні засоби, що використовуються у творі; творчі взаємозв'язки та впливи українського і світового письменства; основні літературознавчі праці; художні тексти, рекомендовані до обов'язкового прочитання.

Повинен інтерпретувати особливості літературного розвитку визначеної доби у співвіднесенні із конкретними художніми творами; здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей); осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи; зіставляти літературні факти, проводити аналогії, робити узагальнення; творчо осмислювати літературознавчий матеріал; працювати із рекомендованою науковою літературою; висловлювати власні обґрунтовані літературознавчі спостереження; здійснювати пошукову діяльність (глибоко досліджувати певні проблеми, твори, творчий доробок письменника тощо); ефективно використовувати нові концептуальні та методологічні знання про українську літературу та її історію у професійній діяльності; проводити уроки української літератури з вивчення тем, пов'язаних з літературним процесом I половини XIX ст. у закладах загальної середньої освіти, розповсюджувати й популяризувати знання з історії українського письменства.

7. Засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування

Презентація виконаних завдань (зокрема, тестових), розповідь, дискусія, робота з шкільними підручниками української літератури для 5–9 класів та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота над текстами художніх творів (читання, цитування, аналіз, спостереження, дослідження), аудіодемонстрація, відеоекскурсія, створення й демонстрування презентацій, виконання завдань самостійної роботи (усні, письмові, творчі, проблемні та ін.).

8. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових, тематичних модулів і тем	Кількість годин						
	разом	зокрема					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 3. Історія української літератури першої пол. XIX ст.							
Тематичний модуль 1. Історія української літератури перших десятиліть XIX ст.							
Тема 1. Вступ. Загальна характеристика літературного процесу I десятиріч XIX ст..	8	4	-	-	-	4	
Тема 2. І.П.Котляревський. Життєтворчість	10	4	2	-	-	4	
Тема 3. Творчість П.П.Гулака-Артемовського	8	2	2	-	-	4	
Тема 4. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко. Проза. Драматургія	10	4	2	-	-	4	
Тема 5. Романтизм 20-40-х рр. XIX ст..	11	4	2	-	-	5	
Тема 6. Літературне відродження на західноукраїнських землях 20-40-х рр. XIX ст.	6	2	-	-	-	4	
Тема 7. Творчість М. Костомарова	8	2	2	-	-	4	
Тема 8. Є.П.Гребінка	8	2	2	-	-	4	
Тема 9. Творчість поетів романтичної школи	6	2	-	-	-	4	
Разом за тематичним модулем 1	75	26	12	-	-	37	
Тематичний модуль 2. Історія української літератури 40-60-х рр. XIX ст.							
Тема 1. Вступ.	12	4	-	-	-	8	
Тема 2. Творчість Т.Г.Шевченка (1814-1861рр.).	58	18	14	-	-	26	
Тема 3. Українська проза 50-60-х рр. XIX ст.	56	14	12	-	-	30	
Тема 4. Українська поезія 50-60-х рр. XIX ст.	24	8	6	-	-	10	

Разом за тематичним модулем 2	150	44	32	-	-	74	
Разом за змістовим модулем	225	70	44	-	-	111	

Тематика лекційних занять

Тематичний модуль 1. *Історія української літератури перших десятиліть XIX ст.*

1. Вступ. Загальна характеристика літературного процесу I десятиріч XIX ст..
2. І.П.Котляревський. Життєтворчість.
3. Творчість П.П.Гулака-Артемівського.
4. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко. Проза. Драматургія.
5. Романтизм 20-40-х рр. XIX ст.
6. Літературне відродження на західноукраїнських землях 20-40-х рр. XIX ст.
7. Творчість М. Костомарова.
8. Творчість поетів романтичної школи.

Тематичний модуль 2. *Історія української літератури 40-60-х рр. XIX ст.*

1. Вступ. Загальна характеристика літературного процесу 40-60-х рр. XIX ст..
2. Рання творчість Т. Шевченка.
3. Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ».
4. Творчість Т. Шевченка періоду заслання.
5. Творчість Т. Шевченка останніх років. Художня проза.
6. Творчість П. Куліша.
7. Життєтворчість Марко Вовчок.
8. Художня творчість Ю. Федьковича.
9. Творчість А. Свидницького.
10. Життя і творчість О. Стороженка.
11. Творчість Л. Глібова.
12. Творчість С. Руданського.

Тематика практичних занять

Тематичний модуль 1. *Історія української літератури перших десятиліть XIX ст.*

1. І. Котляревський «Енеїда» як явище просвітительського реалізму. Драматургія.
2. Байкарська спадщина П. Гулака-Артемівського.
3. Сентиментально-реалістична проза Г.Ф.Квітка-Основ'яненка.
4. Драматичні твори М. Костомарова.
5. Поетична та байкарська творчість Є. Гребінки.
6. Художня творчість поетів-романтиків

Тематичний модуль 2. *Історія української літератури 40-60-х рр. XIX ст.*

1. Лірика та ліро-епос раннього періоду творчості Т. Шевченка.
2. Поема «Гайдамаки» Т. Шевченка.
3. Сатира Т. Шевченка періоду «трьох літ».
4. Автобіографічні твори Т. Шевченка.
5. Ліро-епічні твори Т. Шевченка.
6. Драматургія Т. Шевченка.
7. «Чорна рада» П. Куліша.
8. Поетична творчість П. Куліша.

9. «Народні оповідання» Марко Вовчок.
10. «Інститутка» Марко Вовчок.
11. Поетична творчість Ю. Федьковича.
12. Художня проза про рекрутчину Ю. Федьковича.
13. «Люборацькі» А. Свидницького.
14. «Українські оповідання» О. Стороженка.
15. Співомовки С. Руданського.
16. Байкарська спадщина Л. Глібова.

Самостійна робота

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

- опрацювання текстів лекційних занять,
- словникова робота з термінологічним апаратом дисципліни;
- робота з основною й допоміжною літературою, читання наукової та навчальної літератури;
- підготовка до практичних занять;
- виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- виконання завдань, розміщених в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- підготовка презентацій навчального матеріалу;
- читання текстів художніх творів;
- аналіз навчального матеріалу з історії української літератури в навчальних програмах для ЗЗСО.
- підготовка до написання модульної контрольної роботи тощо.

Питання, винесені на самостійне опрацювання:

- 1 Прочитання текстів художніх творів українських письменників 1 половини XIX ст. (*перелік творів*)
- 2 Вивчення та осмислення літературно-критичних праць про творчість українських письменників 1 половини XIX ст. (*перелік праць до практичних занять*)

Перелік художніх творів для обов'язкового прочитання

Тематичний модуль 1. Історія української літератури перших десятиліть XIX ст.

1. І.П. Котляревський – «Енеїда», «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник».
2. П. Гулак-Артемівський – «Рибалка», «Твардовський», «Справжня Добрість», «Пан та Собака», «Солопій та Хівря, або Горох при дорозі», «Тюхтій та Чванько», «Дві пташки в клітці», «Лікар та Здоров'я», «Рибка», «Цікавий і Мовчун», «Дурень і Розумний».
3. Г. Квітка-Основ'яненко – «Салдацький патрет», «Пархімове снідання», «Підбрехач», «Мертвецький Великдень», «Конотопська відьма», «От тобі і скарб», «Маруся», «Козир-дівка», «Сердешна Оксана», «Шельменко – волостной писар», «Шельменко-денщик», «Сватання на Гончарівці», «Щира любов».
4. Є. Гребінка – «Будяк та Конопляночка», «Рожа да Хміль», «Школяр Денис», «Дядько на дзвониці», «Мірошник», «Віл», «Ведмежий суд», «Злий Кінь», «Рибалка», «Ячмін», «Пшениця», «Печаль», «Недуг», «Очи черные», «Українська мелодія», «Богдан», «Човен», «Чайковский», «Кулик».
5. Л. Боровиковський – «Маруся», «Ледащо», «Молодиця», «Бандурист», «Чарівниця», «Вивідка», «Козак», «Розставання», «Крикун», «Багатий, Бідний», «Дорожній стовп».

6. М. Костомаров – «Сава Чалий», «Переяславська ніч», «Співець Митуса», «Загадка».
7. М. Петренко. «Небо».
8. В. Забіла. «Соловейко». «Гуде вітер вельми в полі...».
9. А. Метлинський – «Думки і пісні та ще дещо» (на вибір).
10. М. Шашкевич – «Згадка», «Сумрак вечірній», «О Наливайку», «Хмельницького обступленіє Львова», «Олена».
11. І. Вагилевич – «Мадей», «Жулин і Калина».
12. Я. Головацький – «Два віночки», «Туга за родиною», «Весна», «Братові з-за Дунаю», «Моя доля».

Тематичний модуль 2. Історія української літератури 40-60-х рр. ХІХ ст.

13. Т. Шевченко – «Назар Стодоля», «Думка», «Думи мої...», «Перебендя», «На вічну пам'ять Котляревському», «До Основ'яненка», «Причинна», «Тополя», «Утоплена», «Катерина», «Гайдамаки», «Гамалія», «Тарасова ніч», «Іван Підкова», «Мар'яна-черниця», «Гризна», «Слепая», «Заповіт», «Єретик», «Сліпий», «Сон (У всякого своя доля)», «І мертвим, і живим...», «Кавказ», «Великий льох», «Холодний Яр», «Розрита могила», «Невольник», «Сова», «Наймичка», «Лілея», «Русалка», «Три літа», «Сон (На панщині пшеницю жала...)», «До П.С.», «І золоті й дорогої...», «На Великдень», «Марія», «В казематі», «Садок вишневий коло хати...», «І Архімед, і Галілей...», «Над Дніпровою сагою», «Відьма», «Москалева криниця», «Княжна», «Марина», «Варнак», «Титарівна», «Ісаія. Глава 35», «Неофіти», «Юродивий», «Молитва», «Плач Ярославни», «Доля. Муза. Слава». Проза: «Художник», «Музикант», «Капитанша», «Прогулка с удовольствием...».
14. Марко Вовчок – «Інститутка», «Данило Гурч», «Максим Гримач», «Горпина», «Козачка», «Одарка», «Ледащиця», «Два сини», «Игрушечка», «Дев'ять братів і десята сестриця Галя», «Сестра», «Чумак», «Кармелюк», «Маруся», «Три долі», «Свекруха», «Живая душа».
15. П. Куліш – «Чорна рада», «Гордовита пара», «Орися», «Дівоче серце», «Магомет і Хадиза». Поезія (на вибір).
16. А. Свидницький – «Люборацькі».
17. О. Стороженко – «Вуси», «Голка», «Скарб», «Закоханий чорт», «Марко Проклятий».
18. Ю. Федькович – «Три як рідні брати», «Дезертир», «Люба – згуба», «Серце не навчити», «Сафат Зінич», «Довбуш, або Громовий топір і знахарський хрест», «Таліянка».
19. Л. Глібов – «Журба», «Думка», «Паняночка», «Зіронька», «Моя веснянка», «Ведмідь-пасічник», «Вовк та ягня», «Дуб і Лозина», «Жаба й Віл», «Зозуля і півень», «Квіти», «Лисиця-жалібниця», «Мальований стовп», «Мірошник», «Муха й бджола», «Охрімова свита», «Пісня», «Синиця», «Солом'яний дід», «Цуцик», «Шелестуни», «Щука».
20. С. Руданський – «Співомовки», «Гуморески» (на вибір).

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Форми поточного оцінювання: *контроль за роботою під час практичних занять* (опитування (індивідуальне, фронтальне, вибіркове), аналіз (самоаналіз / взаємоаналіз відповідей), евристична робота над проблемними питаннями, перевірка виконаних усних і письмових (тестових) літературних завдань, підготовки презентацій; *контроль за самостійною роботою* (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій, перевірка знання текстів художніх творів, перевірка виконаних завдань, презентацій та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (розгорнута письмова відповідь на узагальнююче питання з проблем навчальної дисципліни).

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна / письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій, за питаннями екзаменаційного білета).

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Тематичний модуль 1 (30 балів)			Тематичний модуль 2 (30 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
10 балів	15 балів	5 балів	10 балів	15 балів	5 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (10 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на кожному навчальному занятті – 12

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих літературознавчих термінів, літературних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати художні тексти на основі елементарних знань, умінь і навичок з теорії та історії української літератури; виявляє окремі закономірності історико-літературного процесу та літературних явищ; робить спроби виконання репродуктивних завдань; за допомогою викладача здійснює простий літературознавчий аналіз художнього твору (за готовим алгоритмом).
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з історії української літератури, здатний здійснити літературознавчий аналіз художнього твору за зразком; орієнтується в літературознавчих термінах, поняттях і визначеннях з теорії та історії української літератури; самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення літературознавчих понять та категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; здійснює простий літературознавчий аналіз художнього твору та літературних явищ за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з історії української літератури, може поверхнево аналізувати художні твори та літературні

		явища і визначати їх особливості, робить певні висновки щодо природи художньої творчості та закономірностей розвитку літературного процесу; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання з історії української літератури під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з історії української літератури, оперує базовими літературознавчими поняттями та категоріями, розуміє природу літературних явищ та фактів, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати літературознавчу термінологію, аналізувати художні твори та історико-літературні процеси і явища.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з історії української літератури в стандартних ситуаціях; уміє аналізувати художній твір та історико-літературні процеси і явища, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або інше повідомлення (підготувати презентацію з історії української літератури), обґрунтувати його положення, має достатній рівень сформованих методичних та літературознавчих умінь.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з історії української літератури, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить літературознавчі поняття і категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі літературознавчі завдання; має сформовані типові навички з теорії та історії української літератури, зокрема й методичні.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з історії української літератури та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати художні особливості творів різних літературних напрямів, стилів і жанрів; робить аргументовані висновки щодо основних ознак історико-літературного процесу та окремого літературного явища; практично оцінює сучасні здобутки літературознавчої науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі літературознавчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з історії, філософії, теорії літератури та компаративістики, аналізуючи різні літературні явища, процеси та проєктуючи уроки української літератури із вивчення українського літературного процесу, виконує літературознавчий аналіз художнього твору, володіє нормами сучасної української літературної мови.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з історії української літератури, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати літературознавчі проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні літературні явища та процеси; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих методичних умінь.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з історії української літератури, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання з історії української літератури; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати літературознавчі проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо проєктування уроків української літератури з вивчення українського літературного процесу; займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал

		в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах (під час вивчення біографії письменника чи художнього твору на уроках української літератури), володіє нормами сучасної української літературної мови.
--	--	--

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчального заняття, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації здобувачем поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» (<https://cutt.ly/mLtb6am>).

Самостійна робота (15 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання

Високий (творчо-професійний)	14–15	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (під час проектування освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти), наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	12–13	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 помилки, які сам виправляє, і 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях (зокрема, під час проектування освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти), переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.
Середній (репродуктивний)	10–11	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
Початковий (понятійний)	менше ніж 9	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Модульна контрольна робота (5 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі й охоплює аналіз найбільш важливих питань основних положень курсу та продукування різноманітних літературних фактів («Ідейно-художнє оновлення українського літературного процесу 1 десятиліть XIX ст.»; «Літературні традиції та новаторство українського літературного процесу першої половини XIX ст.»; «Тематична та жанрово-стильова специфіка української літератури першої половини XIX ст.»).

Комплексний підхід при складанні варіантів контрольної роботи дозволяє виявити рівень теоретичних знань з дисципліни, з'ясувати обізнаність у сфері міжпредметних

зв'язків, оцінити вміння студентів застосовувати теоретичні знання відповідно до умов і завдань комунікації.

До виконання модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 30 балів	«відмінно»	4,6–5,0 б.
	«добре»	3,8–4,5 б.
	«задовільно»	3–3,7 б.
	«незадовільно»	менше ніж 3 б.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Рівні навчальних	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Високий (творчий професійний)	4,6–5,0	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з літературознавчих питань, винесених на модульний контроль, повно викладає матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
Достатній (алгоритмічний)	3,8–4,5	Якщо робота здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 фактичних помилки чи неточності та 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на модульний контроль, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити приклади на підтвердження висловлених думок.
Середній (репродуктивний)	3–3,7	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на модульний контроль, але викладає матеріал неповно, допускає фактичні помилки та неточності у визначенні понять, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.

Початковий (понятійний)	менше ніж 3	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, винесеного на модульний контроль, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.
------------------------------------	----------------	---

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох питань, що дають можливість перевірити знання здобувача вищої освіти з історії української літератури на трьох рівнях:

- 1 питання (20 балів) – знання історико-літературного процесу та життєтворчості письменників певної літературної доби,
- 2 питання (10 балів) – знання визначних сторінок творчої біографії митців та їх художньої цінності,
- 3 питання (10 балів) – знання окремих літературних творів та їх ідейно-художньої специфіки.

Наприклад:

1. Просвітницький реалізм як художній напрям в українській літературі I пол. XIX ст.
 2. Ю.Федькович. Поезія.
 3. Комедія Г.Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». Своєрідність втілення образів.
- або*
1. Життєвий шлях і творчість С.Руданського.
 2. Т.Шевченко. Поезія «петербурзького» періоду.
 3. Роман П.Куліша «Чорна рада». Проблематика. Образи. Художні особливості.

Відповіді здобувачів вищої освіти на питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких **критеріїв**:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах		Критерії оцінювання
	1 питання	2–3 питання	
Високий (творчо- професійний)	«відмінно» 18–20	9,0–10	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з літературознавчих питань, винесених на підсумковий контроль, повно викладає матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення літературознавчої проблеми, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
Достатній (алгорит мічно)	«добре» 15–17	7,5–8,9	Якщо знання здобувача відповідають тим самим вимогам, що і для оцінки високого рівня, але здобувач допускає 1–2 фактичних помилки чи неточності та 1–2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на модульний контроль, та в мовному оформленні висловлювання.

Середній (репродуктивний)	«задовільно»		Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на підсумковий контроль, але викладає матеріал неповно, допускає фактичні помилки та неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
	12–14	6,0–7,4	
Початковий (понятійний)	«незадовільно»		Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, винесеного на підсумковий контроль, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати аналіз навчальної інформації; неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. У відповіді здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.
	менше ніж 12	менше ніж 6	

Загальне оцінювання екзамену:

36–40 балів – «відмінно»;

30–35 балів – «добре»;

24–29 балів – «задовільно»

23 бали і менше – «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувач вищої освіти підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – на засіданні екзаменаційної комісії, яка створюється за розпорядженням директора навчально-наукового інституту української філології та журналістики.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно

60-66	Е (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	незадовільно

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з директором навчально-наукового інституту української філології та журналістики та з дозволу ректора університету.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших та їх демонстрування. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE

12. Рекомендована література

Основна

Підручники, словники

- Білоус П.В. Теорія літератури: навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2013. 328 с.
- Історія української літератури XIX ст.: підручник: у 2-х кн. Кн. 1 / за ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 656 с.
- Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття: підручник / за ред. О.А. Галича. Київ : ЦНЛІ, 2006. 392 с.
- Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
- Наєнко М.К. Історія українського літературознавства і критики: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 520 с.
- Чижевський Д.І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2008. 568 с.

Допоміжна література

Монографії, навчальні посібники

- Барабаш Ю.Я. Тарас Шевченко: Імператив України: Історіо- й націософська парадигми. Київ, 2004.
- Грабович Г. Поет як міфотворець: семантика символів у творчості Тараса Шевченка / пер. з англ. С. Павличко. Київ : Критика, 1998. 206 с.
- Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість. Київ: Києво-Могилянська академія, 2008. 718 с. URL: <http://kobzar.ua/item/show/4660>
- Жулинський М. Українська література. Творці і твори. Київ : Либідь, 2011.
- Історія української літератури: в 12 т. Т. 3: Література XIX століття (1800-1830) / наук. ред.: М. Бондар, Ю. Кузнецов; заг. ред. вид. В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2016. 750 с.

- Історія української літератури: в 12 т. Т. 4. Тарас Шевченко / автор І. Дзюба; наук. ред. М. Жулинський. Київ: Наукова думка, 2014. 783 с.
- A Concordance to the Poetic Works of Taras Shevchenko. New York; Edmonton; Toronto: Shevchenko Scientific Soc.; Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 2001. Т. 1-4.

Статті

- Гаврилюк О. П.Куліш як приклад взаємообумовленості національного та загальнонародського. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2000. № 6. С. 51 – 54.
- Голобородько Я. Категорія національного в житті і духовній спадщині П.Куліша. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. № 3. С. 29 – 33.
- Данюк Н. Метод психологізації у творчості А.Свидницького. *Слово і Час*. 2005. № 6. С. 80 – 83.
- Данюк Н. Про художню інтерпретацію теми села і міста у романі А.Свидницького «Люборацькі». *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах*. 2001. № 3. С. 205 – 208.
- Донцов Д. Два антагоністи (П.Куліш і Т.Шевченко). *Дивослово*. 2006. № 4. С. 54 – 59.
- Ковалець Л. Ю.Федькович: штрихи історії особистого світу (на відзнаку 170-ліття поета). *Дзвін*. 2004. № 11 – 12. С. 108 – 115.
- Погребенник В. Традиційна українська культура у творчості Олекси Стороженка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 4. С. 2 – 7.
- Починок Л.І. Божественне начало як ідеотворчий чинник у поезії Т. Шевченка. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: філологічні науки*. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2014. Вип. 35. С. 135–138.
- Починок Л.І. Феномен візійної обсервації життя у поезії Тараса Шевченка. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумк. звітн. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів: у 3 т. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. Івана Огієнка, 2014. Вип. 13. Т. 3. С. 113–114.*
- Решетуха С. «Марко Проклятий» – роман-експеримент (міфологічний аспект). *Слово і Час*. 2006. № 9. С. 34 – 39.
- Решетуха С. На світанку української химерної прози: оповідання О.Стороженка. *Дивослово*. 2007. № 4. С. 58 – 61.
- Чопик Р. Вовчок. *Слово і Час*. 2007. № 8. С. 3 – 14.
- Gregorovich A. Introduction. *Kobzar: Poetry by Taras Shevchenko in Ukrainian, English and French*. Toronto: Taras Shevchenko Museum, 2014. P. 7-27.

Інтернетні ресурси

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
http://www.ilnan.gov.ua/index.html	Інститут літератури ім. Т.Шевченка НАН України
http://www.philology.Kiev.ua	Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка
http://www.rius.kiev.ua	НДІ українознавства
http://www.nspu.org.ua	Національна спілка письменників України

www.lsl.lviv.ua	Львівська наукова бібліотека імені Василя Стефаника НАН України.
http://library.chnu.edu.ua	Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича.
http://diasporiana.org.ua/category/literaturoznavstv_o	Електронна бібліотека «Diasporiana».
http://www.proza.cjm.ua	Енциклопедія української літератури
http://www.ukrlit.com.ua	Українська література: електронна бібліотека
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://ukrkniga.org.ua/	веб-сайт «УкрКнига»
http://ukrlib.com	EXLIBRIS – українська електронна бібліотека
http://www.ukrlib.com.ua/	Бібліотека української літератури
http://litplayer.com.ua	Українська класична література – аудіобібліотека
http://ukrcenter.com/Література	Українська література. «Український Центр»
http://library-service.com.ua:8080/kvdbuy/DocumentSearchForm	Державна бібліотека України для юнацтва
http://kobzar.ua/site/intro	Портал Шевченка
http://poetry.uazone.net/	Поетика. Бібліотека української поезії
https://chl.kiev.ua/key	КЛЮЧ («Краща література юним читачам»). Національна бібліотека України для дітей та юнацтва
http://www.ukr-in-school.edu-ua.net	Журнал «Українська мова і література в школі»
https://il-journal.com/index.php/journal	Журнал «Слово і Час»
http://didactics.ucoz.ua/load/materiali/ukrajinska_literatura_v_zagalnoosvitnij_shkoli/45	Журнал «Українська література в загальноосвітній школі»
https://dyvoslovo.com.ua/bibliotechka/archives	Журнал «Дивослово»
http://didactics.ucoz.ua/load/materiali/laboratorija_literaturnoji_osviti/39	Лабораторія літературної освіти Інституту педагогіки НАПН України
https://www.loc.gov/	веб-сайт Бібліотеки Конгресу США
https://www.bnf.fr/fr	веб-сайт Національної бібліотеки Франції
https://www.bl.uk/	веб-сайт Британської бібліотеки